

INSTYTUT ARCHEOLOGII I ETNOLOGII
POLSKIEJ AKADEMII NAUK
DAWNIEJ INSTYTUT HISTORII KULTURY MATERIALNEJ PAN

KWARTALNIK
HISTORII KULTURY
MATERIALNEJ

ROK LXIX

WARSZAWA 2021

NR 1

REDAKCJA I KOMITET REDAKCYJNY

Redaktor — Elżbieta Mazur (IAE PAN)

Zastępcy Redaktora — Magdalena Bis (IAE PAN), Martyna Milewska (IA UW)

Sekretarze Redakcji — Maciej Radomski (IAE PAN), Karol Żojdź (IAE PAN)

Członkowie Komitetu — Paweł Dobrowolski (Collegium Civitas, Warszawa),
Jarosław Dumanowski (IH UMK), Olga Feytová (AHMP, Praga), Mateusz Goliński (IH UW),

Michaela Hrubá (Univerzita v Ústí nad Labem), Andrzej Janeczek (IAE PAN),

Jan Klápště (Univerzita Karlova w Pradze), Andrzej Klonder (IAE PAN),

Elżbieta Kowalczyk-Heyman (IA UW), Jerzy Kruppé (IA UW), Marcin Majewski
(IA Uniwersytet Szczeciński), Jerzy Miziołek (IA UW), Zenon Piech (IH UJ), Jacek Pielas

(IH UJK), Bożena Popiołek (Uniwersytet Pedagogiczny, Kraków),

Raimo Pullat (Tallin University), Wojciech Szymański (IAE PAN),

Jerzy Żywicki (ISP UMCS)

Adres Redakcji:

„Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”

00-140 Warszawa, Al. Solidarności 105, pok. 121

Adres strony internetowej:

<http://www.iaepan.vot.pl/wydawnictwo/czasopisma/kwartalnik-historii-kultury-materialnej/o-czasopismie>

<http://journals.iaepan.pl/khkm>

e-mail: kwartalnik@iaepan.edu.pl

tel. 22 620 28 84 w. 146

Kwartalnik Historii Kultury Materialnej Copyright © 2021 by Institute of Archaeology
and Ethnology Polish Academy of Sciences.

All papers published in this issue are an open access articles under the CC BY 4.0 license
(<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

Wydawca:

Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk

00-140 Warszawa, Al. Solidarności 105

e-mail: director@iaepan.edu.pl

tel. 22 620-28-84

Wykaz recenzentów artykułów opublikowanych w roczniku 2020 (R. LXVIII):

Agnieszka Bartoszewicz (IH UW, Warszawa), Paweł Cembrzyński (Christian-Albrechts-Universität zu Kiel, Niemcy), Maria Deka (IAE PAN, Warszawa), Sławomir Dryja (WHiDK Uniwersytet Papieski Jana Pawła II, Kraków), Olga Fejtová (Archiv hl. města Prahy i Univerzita J.E. Purkyně Ústí nad Labem, Czechy), Dorota Folga-Januszewska (ASP i Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie, Warszawa), Anetta Głowacka-Penczyńska (IHISM UKW, Bydgoszcz), Mateusz Goliński (IH UW, Wrocław), Hanna Grzeszczuk-Brendel (Politechnika Poznańska, Poznań), Piotr Guzowski (IH UB, Białystok), Wojciech Iwańczak (Akademia Ignatianum, Kraków), Katarzyna Justyniarska-Chojak (IH UJK, Kielce), Joanna Kalaga (IA UW, Warszawa), Anna Kalinowska (IH PAN, Warszawa), Piotr Kitowski (UG, Gdańsk), Andrzej Klonder (IAE PAN, Warszawa), Dariusz Kołodziejczyk (IH UW i IH PAN, Warszawa), Elżbieta Kowalczyk-Heyman (IA UW, Warszawa), Jacek Kriegseisen (IHS UG, Gdańsk), Jerzy Kruppé (IA UW, Warszawa), Rafał Kubicki (IH UG, Gdańsk), Karol Łopatecki (UB, Białystok), Piotr Łozowski (WHiSM UB, Białystok), Drahošlav Magdoško (Department of History Pavol Jozef Šafárik University in Košice, Słowacja), Marcin Majewski (IH UZ, Szczecin), Jolanta M. Marszałka (IH UKSW, Warszawa), Ryszard Mączyński (KHSiK UMK, Toruń), Włodzimierz Mędrzecki (IH PAN, Warszawa), Arkadiusz Michalak (Muzeum Archeologiczne Środkowego Nadodrza, Świdnica i IH UZ, Zielona Góra), Sławomir Moździoch (IAE PAN, Wrocław), Jacek Pielas (IH UJK, Kielce), Raimo Pullat (Tallin University, Estonia), Jakub Sawicki (Archeologický ústav AV ČR, Praha, Czechy), Jolanta Sikorska-Kulesza (IH UW, Warszawa), Michał Starski (IA UW, Warszawa), Marcin Starzyński (IH UJ, Kraków), Piotr Strzyż (IA UŁ, Łódź), Ryszard Szczygieł (IH UMCS, Lublin), Jolanta Talbierska (BUW-Gabinet Rycin UW, Warszawa), Krzysztof Wachowski (IA UW, Wrocław), Ewa Wólkiewicz (IAE PAN, Warszawa), Jakub Wysmułek (ISP PAN, Warszawa), Agnieszka Wysocka (INK UKW, Bydgoszcz), Beata Wywrot-Wyszowska (IAE PAN, Szczecin), Petr Žákovský (Institute of Archaeology, the Czech Academy of Sciences, Brno, Czechy)

CONTENTS

STUDIES AND MATERIALS

Dominika Szczupak, The technique of the demolition of Teutonic Order fortresses in the Middle Ages (Potterberg, Nieszawa, Toruń, Papowo Biskupie)	3
Jakub Wysmulek, Last wills as instruments of power. Conclusions from an analysis of late- mediaeval Cracow last wills	19
Sławomir Dryja, The economic aspect of the functioning of a Cracow workshop in the late 16th and the 1st half of the 17th c. illustrated with a beer-brewing-and-selling enterprise	39
Aleksander Jankowski, “To see the deceased... a window had to be cut in the coffin”. On the origins of the coffin portrait	57
Paweł Dettloff, Architectural models as a tool of the Italian practice of design and their application in the Polish-Lithuanian Commonwealth	75
Anna Penkała-Jastrzębska, The material culture of a magnate court illustrated with the property inventories of Anna Katarzyna Radziwiłł née Sanguszko from the years 1738–1741	101

REVIEWS

Tomáš Klír, <i>Rolnictvo na pozdně středověkém Chebsku: Sociální mobilita, migrace a procesy pustnutí</i> , Praha 2020 — Mateusz Goliński	121
---	-----

REPORTS AND NOTES

Studia Lednickie [The Lednica Studies], vol. XVIII, ed. Andrzej M. Wyrwa — Karol Kollinger	125
„Opus mixtum”, no. 1–8, 2013–2020 — Karol Kollinger	127
Ernst Schubert, <i>Jedzenie i picie w średniowieczu</i> [Food and drink in the Middle Ages] — Andrzej Klonder	131
<i>Residentiae tempore belli et pacis. Materiały do badań i ochrony zespołów rezydencjonalnych i obronnych</i> [Materials for the study and conservation of residential and defensive complexes], ed. Piotr Lasek, Piotr Sypczuk — Wojciech Bis	132

CHRONICLE

Maria Bogucka (1 VI 1929 – 27 X 2020) — Andrzej Klonder	135
---	-----

SPIS TREŚCI

STUDIA I MATERIAŁY

Dominika Szczupak, Technika rozbiórki krzyżackich obiektów warownych w średniowieczu (Potterberg, Nieszawa, Toruń, Papowo Biskupie)	3
Jakub Wysmułek, Testamenty jako narzędzia władzy. Wnioski z analizy późnośredniowiecznych krakowskich testamentów	19
Sławomir Dryja, Ekonomiczny aspekt funkcjonowania zakładu rzemieślniczego w Krakowie pod koniec XVI i w pierwszej połowie XVII wieku na przykładzie przedsiębiorstwa piwowarsko-karczmarzkiego	39
Aleksander Jankowski, „By umarłą widzieć... okno się musiało w trunnie wyrząć”. Rozważania o początkach portretu trumiennego	57
Paweł Dettloff, Modele architektoniczne narzędziem włoskiej praktyki projektowania i ich stosowanie w dawnej Rzeczypospolitej	75
Anna Penkała-Jastrzębska, Świat kultury materialnej na magnackim dworze na przykładzie rejestrów majątkowych Anny Katarzyny z Sanguszków Radziwiłłowej z lat 1738–1741	101

RECENZJE

Tomáš Klír, <i>Rolnictwo na pozdně středověkém Chebsku: Sociální mobilita, migrace a procesy pustnutí</i> , Praha 2020 — Mateusz Goliński	121
---	-----

SPRAWOZDANIA I ZAPISKI

Studia Lednickie, t. XVIII, red. Andrzej M. Wyrwa — Karol Kollinger	125
„Opus mixtum”, nr 1–8, 2013–2020 — Karol Kollinger	127
Ernst Schubert, <i>Jedzenie i picie w średniowieczu</i> — Andrzej Klonder	131
<i>Residentiae tempore belli et pacis. Materiały do badań i ochrony założeń rezydencjonalnych i obronnych</i> , red. Piotr Lasek, Piotr Sypczuk — Wojciech Bis	132

KRONIKA NAUKOWA

Maria Bogucka (1 VI 1929 – 27 X 2020) — Andrzej Klonder	135
---	-----

